Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

9 päivänä lokakuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuudes direktiivi 77/388/ETY – 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohta – Veron peruste – Hintaan suoraan liittyvä tuki – Asetus (EY) N:o 2200/96 – 11 artiklan 1 kohta ja 15 artikla – Maataloustuottajaorganisaatio, joka on perustanut toimintarahaston – Tuottajaorganisaation jäsenilleen suorittamat tavaroiden luovutukset sellaista maksua vastaan, joka ei kata koko ostohintaa – Toimintarahastosta maksettu lisärahoitus

Yhdistetyissä asioissa C-573/18 ja C-574/18,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Bundesfinanzhof (liittovaltion ylin verotuomioistuin, Saksa) on esittänyt 13.6.2018 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 13.9.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

C GmbH & Co. KG (C-573/18) ja

C-eG (C-574/18)

vastaan

Finanzamt Z,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Jarukaitis (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Ilešič ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Saksan hallitus, asiamiehinään aluksi T. Henze ja S. Eisenberg, sittemmin S. Eisenberg,

– Espanjan hallitus, asiamiehenään S. Jiménez García,

– Euroopan komissio, asiamiehinään L. Lozano Palacios ja R. Pethke,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asiat ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL 1977, L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan sekä 20 ja 27 artiklan tulkintaa.

2 Nämä pyynnöt on esitetty kahdessa asiassa, joissa vastakkain ovat yhtäältä C GmbH & Co. KG ja Finanzamt Z (verovirasto Z, Saksa; jäljempänä verovirasto) ja toisaalta C-eG ja verovirasto, ja joissa on kyse arvonlisäveroa koskevista verotuspäätöksistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Hedelmä- ja vihannesalan yhteisestä markkinajärjestelystä 28.10.1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 (EYVL 1996, L 297, s. 1) 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”’Tuottajaorganisaatiolla’ tarkoitetaan tässä asetuksessa kaikkia niitä oikeushenkilöitä,

a) jotka on muodostettu seuraavien 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tuoteluokkien tuottajien omasta aloitteesta:
   i) hedelmät ja vihannekset,

   – –

c) joiden säännöt velvoittavat jäsentuottajia, erityisesti:

   – –
   3) myymään tuottajaorganisaation välityksellä koko kyseisen tuotantonsa.

   – –
   5) suorittamaan säännöissä määrätyt maksut 15 artiklassa säädettyjen toimintarahastojen perustamiseksi ja kartuttamiseksi,

   – –”

4 Asetuksen N:o 2200/96 15 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Yhteisön taloudellista tukea myönnetään tässä artiklassa määritellyin edellytyksin tuottajaorganisaatioille, jotka perustavat toimintarahaston.

Toimintarahastoa ylläpidetään jäsentuottajilta markkinoilla kaupan pidetyistä hedelmien ja vihannesten todellisista määristä tai arvoista kannetuilla maksuilla ja ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetulla tuella.”

5 Kuudennen direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Veron perusteen on oltava:

a) muiden kuin b, c ja d kohdassa tarkoitettujen tavaroiden luovutusten tai palvelujen suoritusten osalta kaikki se, mikä muodostaa luovuttajan tai suorittajan näistä liiketoimista ostajalta, vastaanottajalta tai kolmannelta saaman tai saatavan vastikkeen, mukaan lukien näiden liiketoimien hintaan suoraan liittyvät tuet;

– –”

6 Mainitun direktiivin 20 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Alun perin tehty vähennys on oikaistava jäsenvaltioiden vahvistamien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan, erityisesti

a) jos vähennys on suurempi tai pienempi kuin se, jonka tekemiseen verovelvollinen oli oikeutettu;

– –”

7 Mainitun direktiivin 27 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltioille luvan ottaa käyttöön tästä direktiivistä poikkeavia erityistoimenpiteitä veronkannon yksinkertaistamiseksi tai tietyntyyppisten veropetosten ja veron kiertämisen estämiseksi. Veronkannon yksinkertaistamiseksi tarkoitetut toimenpiteet saavat vaikuttaa ainoastaan vähäisessä määrin lopullisessa kulutusvaiheessa kannettavan veron määrään.

– –

5. Jäsenvaltiot, jotka 1 päivänä tammikuuta 1977 soveltavat 1 kohdassa tarkoitetun tyyppisiä erityistoimenpiteitä, voivat pysyttää ne voimassa, jos ne ilmoittavat niistä komissiolle ennen 1 päivää tammikuuta 1978 ja jos tällaiset veronkannon yksinkertaistamiseksi tarkoitetut toimenpiteet ovat 1 kohdan edellytysten mukaisia.”

Saksan oikeus

8 Liikevaihtoverolain (Umsatzsteuergesetz; jäljempänä UStG), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasioiden oikeudenkäynteihin, 1 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Liikevaihtoveron alaisia ovat seuraavat liiketoimet:

1. Tavaroiden luovutukset ja muut suoritukset, jotka elinkeinonharjoittaja suorittaa maan alueella vastikkeellisesti yrityksensä piirissä.

– –”

9 UStG:n 3 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Elinkeinonharjoittajan suorittamia tavaroiden luovutuksia ovat suoritukset, joilla se tai sen toimeksiannosta kolmas mahdollistaa ostajalle tai tämän toimeksiannosta kolmannelle sen, että tämä saa vallan määrätä omissa nimissään tavarasta (määräysvallan hankkiminen).

– –

(12) Vaihto on kyseessä silloin, kun vastikkeena tavaran luovutuksesta luovutetaan tavara. Vaihtoon rinnastettavasta toimesta on kyse silloin, kun vastikkeena muusta suorituksesta kuin tavaran luovutuksesta on tavaran luovutus tai muu suoritus.”

10 UStG:n 10 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Veron peruste määräytyy vastikkeen perusteella luovutusten ja muiden suoritusten (1 §:n 1 momentin 1 kohdan ensimmäinen virke) – – osalta. Vastikkeella tarkoitetaan kaikkea sitä, mitä suorituksen vastaanottaja suorittaa suorituksen saadakseen, lukuun ottamatta liikevaihtoveron osuutta. Vastikkeeseen luetaan myös se, mitä muu kuin suorituksen vastaanottaja luovuttaa elinkeinonharjoittajalle suorituksen johdosta – –

(2) – – Vaihdon (3 §:n 12 momentin ensimmäinen virke) [ja] vaihtoon rinnastettavien toimien (3 §:n 12 momentin toinen virke) – – osalta kunkin liiketoimen arvoa pidetään vastikkeena toisesta liiketoimesta. Liikevaihtovero ei sisälly vastikkeeseen.

– –

(4) Veron peruste lasketaan:

1. – – tavaran luovutuksen – – tapauksessa ostohinnan, johon lisätään tavaran tai samankaltaisen tavaran sivukustannukset, perusteella tai jos ostohinta ei ole tiedossa, omakustannushinnan perusteella, kummassakin tapauksessa liiketoimen toteuttamisajankohtana

– –

Liikevaihtovero ei sisälly veron perusteeseen.

(5) Edellä 4 momenttia sovelletaan vastaavasti

1. luovutuksiin ja muihin suorituksiin, joita yhteisöverolain [Körperschaftsteuergesetz; jäljempänä KStG] 1 §:n 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitetut yhteisöt ja henkilöyhteenliittymät, oikeuskelpoisuutta vailla olevat henkilöyhteenliittymät ja yhtymät suorittavat elinkeinotoiminnassaan osakkeenomistajilleen, yhtiömiehilleen, jäsenilleen, osakkailleen tai näitä lähellä oleville henkilöille ja joita yksityiset elinkeinonharjoittajat suorittavat niitä lähellä oleville henkilöille,

2. – –

jos 4 momentissa tarkoitettu veron peruste ylittää 1 momentissa tarkoitetun vastikkeen.”

11 KStG:n 1 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Seuraavat yhteisöt, henkilöyhteenliittymät ja omaisuusmassat, joiden johto sijaitsee tai kotipaikka on Saksassa, ovat yleisesti verovelvollisia yhteisöverotuksessa:

– –

5. oikeuskelpoisuutta vailla olevat yhdistykset, laitokset, säätiöt ja muut yksityisoikeudelliset tiettyihin tarkoituksiin sidotut omaisuuserät

– –”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

12 Asian C-573/18 valittaja on oikeudelliselta muodoltaan GmbH & Co. KG -muotoinen yhtiö. Tämä yhtiö riitautti vuosia 2005 ja 2006 koskevat veronoikaisupäätökset.

13 Asian C-574/18 valittaja on oikeudelliselta muodoltaan eingetragene Genossenschaft eli eG-muotoinen yhtiö, toisin sanoen rekisteröity osuustoiminnallinen yhtiö, jolle toisen rekisteröidyn osuustoiminnallisen yhtiön oikeudet ovat siirtyneet. Tämä osuustoiminnallinen yhtiö riitautti vuosia 2002 ja 2003 koskevat veronoikaisupäätökset.

14 Pääasioiden valittajat toimivat kyseisinä vuosina hedelmien ja vihannesten tukkukauppiaina. Ne myivät asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa tarkoitettuina tuottajaorganisaatioina jäsentuottajiensa viljelemiä tuotteita.

15 Pääasioiden valittajat hallinnoivat kumpikin mainitun asetuksen 15 artiklan mukaista toimintarahastoa. Mainitut toimintarahastot ovat KStG:n 1 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja yksityisoikeudellisia tiettyihin tarkoituksiin sidottuja omaisuuseriä, jotka rahoitetaan puoleksi jäsentuottajien maksuilla ja puoleksi Euroopan unionin taloudellisilla tuilla. Toimintarahaston varoilla voidaan rahoittaa tuottajaorganisaation jäsenten yksittäisillä tiloilla tehtäviä investointeja.

16 Pääasioiden valittajat tekivät tässä tarkoituksessa eri jäsentuottajien kanssa investointitavaroiden hankkimista ja käyttämistä koskevia sopimuksia. Ne tekivät näiden sopimusten kohteena olevat tilaukset suoraan tavarantoimittajille. Nämä tavarantoimittajat osoittivat laskut valittajille.

17 Asian C-573/18 valittaja laskutti sitten kyseisiltä tuottajilta tapauksesta riippuen joko 50 tai 75 prosenttia hankintamenoistaan sekä arvonlisäveron, ja loput menoista rahoitettiin toimintarahastosta. Asian C-574/18 valittaja laskutti kyseisiltä tuottajilta 50 prosenttia hankintamenoistaan sekä arvonlisäveron, ja loput menoista rahoitettiin toimintarahastosta.

18 Tuottajilla oli velvollisuus toimittaa hankittujen tavaroiden käytön tietyn keston aikana tuotteensa pääasioiden valittajille niiden myyntiä varten ja maksaa tuotteidensa myynnistä asetuksen N:o 2200/96 15 artiklassa tarkoitettu maksu. Tämän maksun määrä oli asian C-573/18 valittajan tapauksessa 1,75 prosenttia tuotteiden myyntihinnasta ja asian C-574/18 valittajan tapauksessa 3 prosenttia tuotteiden myyntihinnasta. Näillä maksuilla rahoitettiin toimintarahastoja.

19 Investointitavaroiden hankkimista ja käyttämistä koskevissa sopimuksissa vahvistetun käyttötarkoitukseen sitomisen määräajan päätyttyä pääasioiden valittajat siirsivät hankittuja tavaroita koskevat yhteisomistusoikeutensa tuottajille vastikkeetta.

20 Pääasioiden valittajat vähensivät kyseisinä vuosina ostoihin sisältyvän arvonlisäveron tavarantoimittajien laskujen perusteella täysimääräisesti ja perivät myöhemmässä vaihdannan vaiheessa arvonlisäveron ainoastaan tuottajilta laskuttamistaan määristä. Ne eivät pitäneet toimintarahastoista maksettuja määriä vastikkeena kyseisten tavaroiden käyttöön antamisesta tuottajille, koska ne olivat peräisin taloudellisesta tuesta.

21 Tehtyään pääasioiden valittajia koskevan verotarkastuksen verovirasto katsoi kyseisiä vuosia koskevissa veronoikaisupäätöksissä, että pääasioiden valittajat olivat tavaroiden luovutushetkellä antaneet asianomaisille tuottajille määräysvallan niihin ja siten suorittaneet luovutuksen. Verovirasto katsoi, että toimintarahastoista peräisin oleva taloudellinen tuki oli aitona tukena verotonta, ja sovelsi näin ollen pääasioiden valittajien myöhemmässä vaihdannan vaiheessa toteuttamiin liiketoimiin UStG:n 10 §:n 5 momentin 1 kohdassa, luettuna yhdessä saman 10 §:n 4 momentin kanssa, säädettyä vähimmäisveroperustetta ja katsoi, että ostohinta muodostui aiemmassa vaihdannan vaiheessa toimiville tavarantoimittajille maksetuista nettomääristä.

22 Finanzgericht (verotuomioistuin, Saksa) hylkäsi pääasioiden valittajien mainituista veronoikaisupäätöksistä nostamat kanteet. Vaikka mainittu tuomioistuin vahvistikin veroviraston kannan, se päätyi tähän ratkaisuun kuitenkin UStG:n 10 §:n 1 momentin kolmannen virkkeen perusteella. Se katsoi, että toimintarahastoista peräisin olevien maksujen oli katsottava olevan kolmannelta saatua vastiketta.

23 Pääasioiden valittajat tekivät Finanzgerichtin ratkaisuista Revision-valituksen Bundesfinanzhofille (liittovaltion ylin verotuomioistuin, Saksa).

24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lähtee siitä periaatteesta, että jos pääasioissa kyseessä olevia veronoikaisupäätöksiä olisi arvioitava yksinomaan Saksan lainsäädännön nojalla, ne olisivat laillisia. Se pohtii kuitenkin, ovatko kansallisen oikeuden säännökset yhteensopivia unionin oikeuden kanssa.

25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tässä yhteydessä yhtäältä, että tuottajaorganisaation jäsenilleen suorittamien tavaroiden luovutusten voitaisiin katsoa olevan vaihtokauppa, jonka yhteydessä maksetaan välirahaa, koska jäsenet sitoutuvat suhteellisen maksun lisäksi toimittamaan tuotteensa tietyn ajanjakson aikana tuottajaorganisaatiolle. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo toisaalta, että toimintarahastoista peräisin olevien maksujen voitaisiin katsoa olevan liiketoimen hintaan suoraan liittyvää tukea, joka on sisällytettävä veron perusteeseen.

26 Tässä tilanteessa Bundesfinanzhof päätti lykätä asioiden käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset, jotka ovat asioissa C-573/18 ja C-574/18 sanamuodoltaan identtiset:

”1) Onko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa, joissa [asetuksen N:o 2200/96] 11 artiklan 1 kohdassa ja 15 artiklassa tarkoitettu tuottajaorganisaatio luovuttaa tavaroita siihen kuuluville tuottajille ja saa tästä tuottajilta maksun, joka ei kata tavaroiden ostohintaa, katsottava, että

a) kyseessä on vaihtokauppa, jonka yhteydessä maksetaan välirahaa, koska tuottajilla on vastineena liiketoimesta tuottajaorganisaatioon nähden sopimusvelvoite toimittaa tuottajaorganisaatiolle hedelmiä ja vihanneksia koko käyttötarkoitukseen sitomisen määräajan, joten liiketoimen veron peruste on tuottajaorganisaation tavarantoimittajille investointitavaroista maksama ostohinta?

b) määrä, jonka toimintarahasto tosiasiallisesti maksaa liiketoimesta tuottajaorganisaatiolle, on kokonaisuudessaan [kuudennen direktiivin] 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdassa tarkoitettu näiden liiketoimien hintaan suoraan liittyvä tuki, joten veron perusteeseen kuuluu myös asetuksen N:o 2200/96 15 artiklassa tarkoitettu taloudellinen tuki, jonka toimivaltaiset viranomaiset myöntävät toimintarahastolle toimintaohjelman perusteella?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen annettavan vastauksen mukaan veron perusteeseen kuuluvat ainoastaan tuottajien suorittamat maksut mutta eivät toimitusvelvoite ja taloudellinen tuki: onko ensimmäisessä kysymyksessä mainituissa olosuhteissa [kuudennen direktiivin] 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohta esteenä saman direktiivin 27 artiklan 1 kohtaan perustuvalle liikevaihtoverolain (Umsatzsteuergesetz) 10 §:n 5 momentin 1 kohdan kaltaiselle kansalliselle erityistoimenpiteelle, jonka mukaan tuottajille suoritettujen liiketoimien veron perusteen muodostaa tuottajaorganisaation investointitavaroista tavarantoimittajille maksama ostohinta, koska tuottajat ovat sitä lähellä olevia henkilöitä?

3) Jos toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi: onko näin myös siinä tapauksessa, että tuottajat ovat oikeutettuja vähentämään täysimääräisesti ostoihin sisältyvän veron, koska investointitavarat kuuluvat vähennysten oikaisemisen ([kuudennen direktiivin] 20 artikla) piiriin?”

27 Asiat C-573/18 ja C-574/18 yhdistettiin unionin tuomioistuimen presidentin 4.10.2018 antamalla määräyksellä kirjallista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

28 Ensimmäiseen kysymykseen vastaamiseksi on huomautettava aluksi, että – kuten ennakkoratkaisupyyntöihin sisältyvistä seikoista käy ilmi – pääasioiden taustalla on tilanne, jossa mainitut tuottajaorganisaatiot eivät ole kyseisiä verokausia koskevissa arvonlisäveroilmoituksissaan pitäneet kummankin tuottajaorganisaation toimintarahastoista tukena saamia määriä vastikkeena tuottajille suoritetuista tavaroiden luovutuksista. Tässä tilanteessa on riittävää, jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ratkaista nämä asiat, määrittää kyseisten liiketoimien veron perusta ottaen huomioon kuudennen direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohtaan sisältyvä yleinen sääntö.

29 Tämän säännön mukaan veron perusteena on tavaran luovutuksen tai palvelun suorituksen osalta verovelvollisen ”ostajalta, vastaanottajalta tai kolmannelta” todella saama vastike, ”mukaan lukien näiden liiketoimien hintaan suoraan liittyvät tuet” (tuomio 20.1.2005, Hotel Scandic Gåsabäck, C-412/03, EU:C:2005:47, 28 kohta).

30 Kuudennen direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan säännöksellä, jonka mukaan siinä määrätyissä tilanteissa arvonlisäveron perusteen on sisällettävä verovelvollisille maksetut tuet, pyritään saattamaan arvonlisäveron alaisuuteen tavaroiden tai palvelujen koko arvo ja näin välttämään se, että tuen maksamisella vähennettäisiin veron tuottoa (tuomio 15.7.2004, komissio v. Saksa, C-144/02, EU:C:2004:444, 26 kohta).

31 Tätä säännöstä sovelletaan sen sanamuodon mukaan silloin, kun tuki liittyy suoraan kyseisen liiketoimen hintaan. Jotta näin olisi, tuki on suoritettava tuensaajalle nimenomaan siksi, että tämä luovuttaisi tietyn tavaran tai suorittaisi tietyn palvelun. Vain tällöin tukea voidaan pitää vastikkeena tavaran luovutuksesta tai palvelun suorituksesta ja siten veronalaisena (tuomio 15.7.2004, komissio v. Saksa, C-144/02, EU:C:2004:444, 27 ja 28 kohta).

32 Lisäksi on tutkittava, että tavaran ostajat tai palvelun vastaanottajat hyötyvät tuensaajalle myönnetystä tuesta. Ostajan tai vastaanottajan maksaman hinnan on määräydyttävä niin, että se alenee tavaran myyjälle tai palvelun suorittajalle annetun tuen mukaisesti, jolloin tuki muodostaa yhden osatekijän sen pyytämän hinnan määräytymisessä. Näin ollen on tutkittava, mahdollistaako tuen maksaminen myyjälle tai palvelun suorittajalle objektiivisesti ottaen sen, että tämä voi myydä tavaran tai suorittaa palvelun alempaan hintaan kuin ilman tukea (tuomio 15.7.2004, komissio v. Saksa, C-144/02, EU:C:2004:444, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Lisäksi tuen muodostaman vastikkeen on vähintään oltava määritettävissä (tuomio 15.7.2004, komissio v. Saksa, C-144/02, EU:C:2004:444, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdassa oleva käsite ”hintaan suoraan liittyvät tuet” käsittää siten yksinomaan tuet, jotka muodostavat tavaran luovutuksesta tai palvelun suorituksesta suoritettavan vastikkeen tai sen osan ja jotka kolmas maksaa myyjälle tai palvelun suorittajalle (tuomio 15.7.2004, komissio v. Saksa, C-144/02, EU:C:2004:444, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

35 Tästä seuraa, että kuudennen direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdassa pyritään ottamaan huomioon tavaran luovutuksesta tai palvelun suorituksesta maksettu vastike siten, että tavaran luovutuksen tai palvelun suorituksen koko todellinen arvo tulee näkyviin. Tässä tarkoituksessa mainitussa säännöksessä veron perusteeseen sisällytetään vastikkeena näiden liiketoimien hintaan suoraan liittyvät tuet.

36 Nyt käsiteltävissä asioissa ennakkoratkaisupyynnöistä käy ilmi, että toimintarahastoista peräisin olevat maksut on suoritettu pääasioissa kyseessä oleville tuottajaorganisaatioille investointitavaroiden luovutuksesta ja kyseiset tuottajat ovat hyötyneet näistä maksuista.

37 Pääasioissa kyseessä olevat tuottajaorganisaatiot ovat näet pienentäneet hintaa, joka tuottajilta laskutetaan vastikkeena näiden tavaroiden luovutuksesta, juuri toimintarahastoista peräisin olevien maksujen määrällä. Kyseisten tavaroiden luovutuksen ja todella saadun vastikkeen välillä on siten suora yhteys. Mainitut tuottajaorganisaatiot ovat saaneet näiden tavaroiden luovutuksesta vastikkeena yhtäältä tuottajien suorittaman maksun ja toisaalta maksun, jonka kyseinen toimintarahasto suorittaa niille tästä luovutuksesta. Toimintarahastoista peräisin olevat maksut suoritetaan siten yksinomaan näiden investointitavaroiden luovutusta varten ja ne ovat siten hintaan suoraan liittyviä maksuja.

38 Lisäksi on todettava, että pääasioissa kyseessä olevat toimintarahastoista peräisin olevat maksut ovat kuudennen direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdassa tarkoitettuja ”kolmannelta” saatuja ”tukia”. Yhtäältä näet, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut, tällaisilla rahastoilla on oikeuskelpoisuus, ja toisaalta kyseinen tuottajaorganisaatio ei voi käyttää näiden rahastojen omaisuutta omiin tarkoituksiinsa, koska asetuksen N:o 2200/96 15 artiklan mukaan toimintarahastoja käytetään ainoastaan kansallisten toimivaltaisten viranomaisten hyväksymien toimintaohjelmien rahoitukseen.

39 Lopuksi on todettava, että – kuten Saksan hallitus väittää – nyt annettavan tuomion 35–38 kohtaan sisältyvällä kuudennen direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan tulkinnalla taataan verotuksen neutraalisuuden säilyttäminen. Jos näet tuottaja hankkisi yritykselleen tietyn tavaran suoraan valmistajalta ilman sen tuottajaorganisaation väliintuloa, jonka jäsen se on, ja ilman kyseisen tuottajaorganisaation perustaman toimintarahaston maksua, tämä luovutus olisi kokonaan arvonlisäverollinen. Jos sitä vastoin tällaisen tavaran ostosta kannettavaa arvonlisäveroa pienennettäisiin mainitun toimintarahaston rahoittaman osuuden mukaisessa suhteessa, tuottajaan, joka hankkii tavaran mainitun tuottajaorganisaation välityksellä, sovellettaisiin alhaisempaa verotusta kuin tuottajaan, joka ostaa vastaavanlaisen tavaran ilman tuottajaorganisaation väliintuloa. Kyseessä olisi siten eriarvoinen kohtelu, mikä olisi vastoin verotuksen neutraalisuuden periaatetta.

40 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että kuudennen direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että pääasioissa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa, joissa asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa tarkoitettu tuottajaorganisaatio ostaa tavaroita aiemmassa vaihdannan vaiheessa toimivilta tavarantoimittajilta, luovuttaa nämä tavarat jäsentuottajilleen ja saa niiltä maksun, joka ei kata tavaroiden ostohintaa, määrä, joka mainitun asetuksen 15 artiklassa tarkoitetusta toimintarahastosta maksetaan tuottajaorganisaatiolle näiden tavaroiden luovutuksesta tuottajille, on osa tästä luovutuksesta maksettavaa vastiketta ja sen on katsottava olevan tämän liiketoimen hintaan suoraan liittyvä, kolmannen maksama tuki.

Toinen ja kolmas kysymys

41 Ensimmäiseen kysymykseen esitetty vastaus huomioon ottaen toiseen ja kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että pääasioissa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa, joissa hedelmä- ja vihannesalan yhteisestä markkinajärjestelystä 28.10.1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 11 artiklassa tarkoitettu tuottajaorganisaatio ostaa tavaroita aiemmassa vaihdannan vaiheessa toimivilta tavarantoimittajilta, luovuttaa nämä tavarat jäsentuottajilleen ja saa niiltä maksun, joka ei kata tavaroiden ostohintaa, määrä, joka mainitun asetuksen 15 artiklassa tarkoitetusta toimintarahastosta maksetaan tuottajaorganisaatiolle näiden tavaroiden luovutuksesta tuottajille, on osa tästä luovutuksesta maksettavaa vastiketta ja sen on katsottava olevan tämän liiketoimen hintaan suoraan liittyvä, kolmannen maksama tuki.

Allekirjoitukset